

**Uunga siunnersuut: Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu
Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx.xx 2015-imeersoq.**

**(Inuussutissarsiuutitalugu aalisarsinnaanermut akuersissutit tunniunneqartarnerat
ingerlaannartarnerallu pillugit allannguutit)**

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

pillugu

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Suka K. Frederiksen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq

Ull. 12. marts 2015-imi siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Inuussutissarsiuutitalugu aalisartunik ataasiakkaanik immikkut killilersuinissamut, taamaalillunilu inuussutissarsiuutini allani ingerlatsisut allat sinerissamut qanittumi inuussutissarsiuutitalugu aalisarsinnaannginnissaannut aqutissiuussinissamut inatsisitigut tunngavissiiinissaq siunnersuutip kingunerissavaa. Qinnuteqartup siusinnerusukkut akuersissutit assinganik pigisaqarsimanissaa kiisalu aalisarsinnaanermut akuersissumminik ukiup siuliani atuisimanissaa – siunnersuutip akuerineqarneratigut – Naalakkersuisut siunissami piumasaqaatigisinnaassavaat.

Siunnersuut – pingaartumik sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi - aalisariutit aalisarsinnaassusiannik naleqqussaannissamut peqataaqataassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tamatumani aalisarnermi isertitassanut tunngavigineqartut nukittorsaannarnagit aammali

aalisarnerup annertussusiata annikillisinneqarnissaanut peqataaqataassalluni, taamaalillunilu nungusaataannngitsumik tunngaveqarluni aalisarnermut siuarsaataalluni.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Eqeersimaartumik oqallinnerup kingorna siunnersuut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq. Amerlanerussuteqartut Siumumeersut, Inuit Ataqatigiinneersut, Demokraatineersut Atassummeersullu siunnersuut tunngaviatigut taperserpaat, taamaattorli Partii Naleqqamit apeqquserneqarluni.

Tusarniaanermut akissutit

Tusarniaanermut akissutit inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarput, tamannalu Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ilusiliinissamat piumasagaataanut naapertuuppoq.

Siunnersuut Nunanut Allanut Pisortaqarfimmut, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut, Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut, Arktisk Kommandomut, Politimestereqarfimmut, Pinngortitaleriffimmut, KNAPK-mut, SIK-mut, KANUKOKA-mut, EU-p aalisarnermut pisortaqarfianut, Polar Seafoodimut, Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut, Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmut, Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut, Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianut, Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfimmut, Kukkunersiuinermik suliffeqarfik Deloittemut, Royal Greenlandimut aamma Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiannut tusarniaassutigineqarsimavoq.

Ukunanga tusarniaanermut akissutit tiguneqarput: Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermet Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfik, Pinngortitaleriffik, Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Grønlandsbanken, KANUKOKA, Polar Seafood, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat SIK-lu.

Tusarniaaneq piffissami juulip ulluisa 16-iannit aggustip ulluisa 13-iannut 2014 ingerlanneqarpoq. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliap aallarniutigalugu oqaatigerusuppaa piffissap tusarniaaffiusup sivilissusia naamannngitsoq ataatsimiititaliaq – KANUKOKA assigalugu – isumaqarmat aammalu nalinginnaasumik sulinnigiffeqarnerup nalliuttullu nalaanni sivikitsumik piffissaqartitsilluni tusarniaasoqarnissaanik aalajangersaasarneq ataatsimiititaliamit ataatsimut isigalugu naapertuutinngitsutut isigineqarpoq. Tamannattaq pissutigalugu Naalakkersuisut – Polar Seafoodip oqarneratulli – Aalisarnermut pillugu

Siunnersuisoqatigiit peqataatinnerisigut tusarniaanermik siuarsaaniarsimasuuppata tamanna Naalackersuisunut iluaqutaasimassagaluartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Tusarniaanermut akissutitut atatillugu akissutini immikkoortut pingaarutillit, tamatuma peqatigisaanik inatsisissatut siunnersuummi isummanut tunngaviusunut attuumassuteqartutut oqaatigineqarsinnaasut Naalackersuisunit isummerfigineqarsimanngimmata ataatsimiititaliamit ajornartorsiutitaqartutut isigineqarpoq – tassunga ilanngullugit:

- Siunnersuutip inatsisinut aalajangersakkanullu allanut naapertuunera. Siunnersuummut tunngavilersuutitut aalisakkat ikiliartornerat nungusaataanngitsumillu aalisarnermik ingerlatsinnginneq ilaatigut innersuussutigineqarpoq. Nalinginnaasumik nassuiaatit malillugit unammilligassaq sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi immikkut atuuttutut oqaatigineqarpoq.

Tassunga atatillugu Kommuneqarfik Sermersuup, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata SIK-llu oqaatigaat sinerissamut qanittumi qaleralinniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaannik qanittukut allannguinerup saniatigut aalisarnermut aningaasaliissutitut immikkoortitat allanngortinneqarnissaannik pilersaarut naatsorsuutigisamit killormoortumik sunniuteqartussatut naatsorsuutigineqartariaqarpoq – allaallu aalisarnerup annertuseriarneranik kinguneqassalluni. Tamannarpiarlu pissutigalugu aqutsinikkut suliniutigineqartut imminnut naapertuunnerat tusarniaanermut akissutini apeqquuserneqarpoq.

Ajornartorsiut – ataatsimiititaliap isumaa malillugu – 2015-imut pisassiissutissat saqqummiunneqarnerisa kingorna minnerulersimanngilaq, tassami tassani allassimammatt sinerissamut qanittumi qaleralinnik aqutsiveqarfinni pingasuusuni biologit siunnersuutigisaannit 40 pct.-ingajannik qaffasinnerusumik pisassiissutinnik aalajangersaasoqarpoq.

- Siunnersuutip atuuffissaa. Nalinginnaasumik nassuiaatit malillugit inuussutissarsiutigalugu aalisartunut ataasiakkaanut maleruagassiinissamut inatsisitigut tunngavissamik pilersitsinissaq siunnersuutikkut siunertarineqarpoq, taamaalilluni pingaartumik inuit allamik inuussutissarsiuteqartut aalisarnermit saniatigooralugu isertitsissuteqarnissamik atuiartuinnartut mattunneqarnissaannut periarfissamik pilersitsisoqarsinnaaqqullugu. Tamatumunnga atatillugu ullumikkut qanoq amerlatigisut isertitamik saniatigut aalisarnermit isertitaqartarnersut tusarniaanermut atortuni allassimasariaqaraluartoq Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfiup oqaatigaa.

Taamatut isumaqarnejq ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq, tassami nalunaarsukkap taamaattup inatsisissatut siunnersuut pisariaqartinneqarnerisooq paasinarsisiinnarnagu aammali tamatuma peqatigisaanik inuit qanoq amerlatigisut siunnersuummit eqqugaasussatut naatsorsuutigineqarnerisut – tassunga ilanngullugu aalisarnerup nungusaataanngitsumik tunngaveqarnissaata siuarsarneqarnissaanik anguniakkap anguneqarneranik siunnersuutip kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarnerisooq ersersissagaluarmagu.

- Siunnersuutip atuutsinneqalenera. Siunnersuut naapertorlugu inuussutissarsiutigalugu aalisarsinnaanermut akuersissuteqassagaanni siunissami piunasaqaataalersinnaavoq qinnuteqartup siusinnerusukkut akuersissutip assinganik pigisaqarsimanissaa kiisalu qinnuteqartup aalisarsinnaanermut akuersissumminik ukiup siuliani atuisimanissaa.

Tassunga atatillugu Kommuneqarfik Sermersuup oqaatigaa allamik inuussutissarsiutitaarusuttut siunnersuummit mattunneqaratarsinnaasut, Qaasuitsulli Kommunianit oqaatigineqarluni akuersissummik atuinnginneq, assersuutigalugu umiunermik, siviunerusumik napparsimanermik aapparissalluunniit ilinniagaqarneranik pissuteqarpat, akuersissummik pigisaqartup akuersissumminik annaasaqarneranik kinguneqartussanngorlugu aalajangersagaq atuutsinneqartariaqanngitsoq.

Aammattaaq Kommuneqarfik Sermersooq, GA aamma SIK assigiimmik isumaqarput siunnersuutip atuuffissaa apeqquserneqarsinnaasooq, tassami siunnersuut – naliliinerat malillugu – sinerissamut qanittumi qaleralinniarnerrinnarmut erseqqissumik killilerneqanngimmat.

Kommuneqarfik Sermersuup aamma oqaatigaa siunnersuutip nassiunneqartup malitsigisaanik nalunaarummi maleruagassanik erseqqinnerusunik suliaqartoqartariaqartoq aammalu tamatumunnga missingiut siunnersuut peqatigalugu saqqummiunneqarsimasariaqaraluartoq, taamaalilluni ataatsimut tusarniaanermik ingerlatsisoqarsinnaaqullugu.

Isuma taanna ataatsimiititaliamit taparserneqarpoq, tassami siunnersuutip qanoq atuutsinneqarnissaa eqqarsaatigalugu annertuumik nalornissuteqartoqartoq tusarniaanermut akissutit uppersaritimmasuk. Nalornissut Naalakkersuisuni atuuttut aamma isigineqarsinnaasooq, tassami siunnersuut avataasiorluni aalisarnermik eqquisusaanngitsut nalinginnaasumik nassuiaatini oqaatigineqariarluni tamatuma peqatigisaanik ima ilanngussisoqarmat: *”Taamaalilluni siumut mattunneqareersinnaanngilaq siunnersuummi § 10a tunngavigalugu*

malittarisassat sukumiinerusut aalajangersarneqartut aalisakkanut allanut aalisarfinnnulluunniit allanut atatillugu atorneqarnissaat”.

Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerani atugassatut – aammalu tusarniaanermut akissutit siuliani sammineqarnerat aallaavigalugu – apeqqutinut arlalinnut akissuteqaqqullugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoq qinnuigisimavaa. Ataatsimiititaliap apeqqutaasa aammalu taakkununga akissutit assileneqarneri isumaliutissiissummut matumunnga ilanngussatut ilanngunneqarput.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ataatsimiititaliap aallarniutigalugu oqaatigerusuppaa Ombudsmandip Inatsisartut sinnerlugit nammineerluni misissuiffiginninnera 2013-imi decembarimi naammassineqartoq siunnersuutikkut matumani pineqartukku malitseqartinneqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarmat.

Misissuineq umiatsiaararsorluni qaleralinniarnermut akuersissutinik pisassiissutinillu tunniussisarneq pillugu sulianik Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup suliarinnittarneranut tungassuteqartoq ima inerniliinissamat tungavissiivoq:

Ombudsmandi misissuinini tungavigalugu isumaqarpoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup sulianik suliarinninnermini sulianik paasissutissartalersuisarneq, suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq, tungavilersuisarneq nalunaarsuisarnerlu pillugit tungaviusumik malittarisassat unioquttittarsimagai.

Tamatuma saniatigut Ombudsmandi isumaqarpoq Naalackersuisoqarfik aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutinillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 1-imi, 2. februar 2012-imeersumi § 4, imm. 2-mi piumasaqaatit aalajangersarnissaannut tungavissaqarsimanersoq nalorninarloq. Aalajangersakkami tassani aalajangersarneqarpoq ukiumi pineqartumi akuersissummik tunineqarsinnaassagaanni ukiup pineqartup siuliani akuersissummik peqartoqarsimassallunilu akuersissut taanna atorneqarsimassasoq.

Naalackersuisoqarfiup tamatuma kingornatigut Ombudsmandi nalunaarfigaa Naalackersuisoqarfiup sulianik suliarinnittarnera Ombudsmandip inassuteqaatai naapertorlugit iluarsineqarumaartoq.

Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu akuersissummik pissarsinissamik kissaateqartup

ukiup siuliani taamatut akuersissummik peqarsimanissaanik, tassungalu ilanngullugu akuersissummik atuisimanissaanik piumasqaateqarnissaminut Naalakkersuisoqarfiup inatsisitigut tunngavissaqarneranik nalornissuteqarnerup Ombudsmandimit oqaatigineqartup aaqqiivigineqarnissaa siunnersuuteqarnikkut siunertarineqarpoq. Allatut oqaatigalugu periutsip atuuttup inatsisitigut paatsoorneqarsinnaanngitsumik tunngavissinneqarnissaa siunnersuutip siunertaraa.

Tamanna siunnersuummi paatsuugassaanngitsumik allassimasimagaluarpat naapertuussimassagaluarpoq. Taamaattoqanngilarli. Tamatumunnga taarsiullugu aalisarnermi unammilligassat ajornakusoortut innersuussutigineqarput, tamatumani pisassakinneq aammalu aalisarnerup aningaasaqarnikkut attanneqarsinnaasumik ingerlanneqarnissaanik pisariaqartitsinermi aalisariutit aalisarsinnaassusiannik naleqqussaanaasaaq pisariaqartutut. Unammilligassaaq inuit inuussutissarsiuutit allaneersut isertitamik saniatigut aalisarnermit isertitaqarnissamut soqutiginnikkaluttuinnarnerannut atasutut oqaatigineqartoq.

Tamanna paatsuungatitsisinnaavoq. Taamaallilluni tamatuma peqatigisaanik aalisarnermi unammilligassat ajornakusoornerulersimatillugit periutsip Naalakkersuisoqarfiup 2012-imi februaarimili aqutsinermini malissimaasaata ingerlateqqinnera aaqqiissutissatut soq saqqummiunneqarnerisooq takujuminaappoq. Siunnersuut aaqqiissuteqarnissamik nassataqarsimagaluarpat unammilligassat soorunami taama ajornakusuulersimatigisimassanngikkaluarput.

Tassunga atatillugu tamatuma peqatigisaanik aalisarnikkut pisuussutitta iluaqutiginiarneqarnerisa pissusissamisoornerusumik pissarsiviunerusumillu aqunneqarnissaat “anguniarneqartoq” saqqummiussissummi oqaatigineqariarluni periutsimik pioreersumik ingerlatitseqqinneq siunnersuutip taamaallaat nassatarissagaa nalinginnaasumik nassuiaatini – aammalu Ombudsmandip nammineerluni misissuinerani - allassimammat eqqumiiginarsinnaavoq.

Aammattaaq inuit qanoq amerlatigisut allanik inuussutissarsiuutilinnut ilaanersut, tassungalu ilanngullugu inuit taakku qanoq amerlatigisunik tunisisarnerisut pillugu paasissutissat Naalakkersuisoqarfik nammineq naapertorlugu pigineqanngitsut inuit allanik inuussutissarsiuutillit unammilligassaqarnermut pingaarnertut pissutaasutut qularnaatsumik oqaatigineqartigineqarnerat apeqquserneqarsinnaavoq. Taamaallilluni siunnersuut eqqoriaanermik immaqaa eqqortuusumik / immaqalu eqqortuunngitsumik, kisiannili sunnguamilluunniit uppersaasorsorneqanngitsumik tunngaveqarsinnaavoq.

Inatsimmi oqaasertanik erseqqissaaneq siunnersuummi kisimi pineqartoq aammalu aalisarneq pillugu inatsit atuuttoq malillugu inuussutissarsiuortut allat aalisarnermit

peqataatinneqannginnissaannut inatsisitigut tunngavissaqareersoq Naalackersuisoqarfiup aalajangiussimammagu paatsuunganermut minnerulissutaanngilaq. Tamanna soorunami pingaaruteqanngitsuunngilaq. Taamaattumik siunnersuutip saqqummiunneranut atatillugu inatsimmik paasinninnermi nassuiaatiginissaa Naalackersuisoqarfiup pisariaqartutut isigisimangimmagu aamma eqqumiiginarsinnaavoq – tamatumani inatsimmik paasinninneq tamanna Ombudsmandip inerniliineranut¹ qanoq naapertuunnersoq Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga peqatigitillugu paasissutissiissutigilluarsimasinnaagaluarpa.

Illuatungaatigulli taamaaliunnginneq inatsisissamik piareersaalluni suliaqarnermut – allatut oqaatigiuminaatsumik – amigaateqarpassumut ilisarnaataasutut isumaqarfiginarpoq. Taamaalilluni siunnersuutip atuutsinneqalernissaanut tunngatillugu maleruagassat erseqqinnerusut kingusinnerusukkut suliarineqarnissaat innersuussutigineqartaqattaarpoq, tamannalu naammaginangilaq – taamaattumillu siunnersuut Inatsisartut ataatsimiinneranni matumani saqqummiunneqarnissaminut ilumut piareersimanersoq isumaliutiginarluni. Taama isumaliorneq suli isumaliornarnerulerpoq, tassami siunnersuut ukiakkut ataatsimiinnermi kingullermi suliarineqartussaasimagaluarpat, qinersisoqarnissaali pissutigalugu suliarineqarnissaa kinguartinneqarluni. Taamaalilluni siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatit misissorneqarnissaannut annertusarneqarnissaannullu periarfissaqarluarsimagaluarpoq.

Isiginiagassat tamarmik siumut qulaajareerlugit siunnersuummik tamanik imaqartumik qaqutiguinnaq saqqummiussisoqarsinnaasarmat aammalu pissaanermik pingasunut avitsinerup nassatarisaanik inatsisip sinaakkusiisup qanorpiaq atuutsinneqalernissaa eqqarsaatigalugu aqutsisut aalajangiisinnaassuseqarnerat ataatsimiititaliamit soorunami paasilluarneqarsinnaavoq. Siunnersuummili pissutsit tunngaviusut ilisimaneqanngitsut Inatsisartut siunnersuummik isummerfiginninnissaat naatsorsuutigiuminaappoq.

Akissutini immikkoortut pingaarutillit nalinginnaasumik nassuiaatini isummerfigineqarsimanginnerat ataatsimiititaliamit ajornartorsiutitaqartutut isigineqartoq

¹ Paatsoortoqaqqunagu oqaatigineqassaaq aqutsiveqarfimmi aalajangersimasumi, tassalu sumiiffimmi 47-mi (Qeqertarsuup Tunua, Uummannaq, Upernavik) Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 1, 2. februar 2012-imeersumi § 4, imm. 2-p inatsisit atuuttut malillugit atornissaanut Naalackersuisoqarfiup isumaa malillugu tunngavissaqartoq ull. 27. maj 2014-imi Ombudsmandimut allakkatigut Naalackersuisoqarfiup saqqummiussimammagu ataatsimiititaliamit ilisimaneqarmat. Tamatuma peqatigisaanik allakkat taaneqartut tamatuma kingorna Naalackersuisoqarfiup uparuarneqarneranik kinguneqarsimanerat ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq, tassami inatsisit taamaannerannik paasinninneq Naalackersuisoqarfiup siusinnerujussuakkut nassuiaatigisimasariaqaraluaraa Ombudsmandi Inatsisinullu Ataatsimiititaliaq isumaqarmat – tassa Ombudsmandip nammineq piomassutsiminik misissuinissaminut missingiusiaa oqaaseqarfigisassamisut Naalackersuisoqarfiup december 2013-imi tigummagu. Taamaaliunnginneq nammineq piomassutsimik misissuinerup naammassineqarneranut atatillugu Naalackersuisoqarfiup inatsimmik paasinninnerata ilanngunnissaannut isummerfiginissaannullu Ombudsmandip periarfissinneqannginneranik kinguneqarpoq.

ataatsimiititaliap - tusarniaanermut atortussanik sammininnermini - oqaatigereepaa.

Inuit allanik inuussutissarsiutillit aalisarnermit saniatigut isertitaqartartut mattunneqarnissaasa siunnersuummi siunertarineqarunarnera, tamatumali peqatigisaanik isertitat naapertorlugit qanoq immikkoortiterinissap ingerlanneqarnissaata paasissutissiissutigineqanngilluinnarnera ajornartorsiutitaqartut ataatsimiititaliamit aamma isigineqarpoq. Taamaalilluni siunissami akuersissutinik tunniussinissami qinnuteqartup akuersissutip assinganik siusinnerusukkut peqarsimanissaa aammalu qinnuteqartup akuersissumminik ukiup siuliani atuisimanissaa piumasaqaataassasoq siunnersuummi taamaallaat aalajangersarneqarpoq. Tamanna pissutigalugu inuit pingaarnertut isertitaat inuussutissarsiutigalugu aalisarnerminngaanneersuunngippata sumik tunngaveqarluni inuit taakku mattunneqassanersut paasissutissiissutigeqqullugu Naalackersuisoqarfik ataatsimiititaliamit qinnuigineqarsimavoq. Maleruagassat erseqqinnerusut suliarineqassasut Naalackersuisoqarfiup akissutigaa. Allat tamarmik taamaaginnartillugit tamanna ima isumaqarsimassaaq inatsisitigut tunngavissamik taamaattumik maanna peqanngitsoq, taamaattumillu inuit isertitaat tunngavigalugit aalisarnermit mattunneqarnissaasa Naalackersuisoqarfimmit ajornakusoortinneqarnissaa ilimagineqarsinnaalluni.

Tamatuma peqatigisaanik siunnersuut aqutsiviup suliniutaanut allanut naleqqunnersoq, tassunga ilanngullugu sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi aqutsiveqarfiit killingannik allanngineq aammalu aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat allanngortinneqarnissaannik ilimasaarineq Naalackersuisoqarfiup nassuiaatiginerusimasariaqaralarai ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Naalackersuisoqarfiullu apeqqummut tamatumunnga isummernissani kissaatigisimangilaa, naak apeqqut ataatsimiititaliamit tusarniaaffigisanillu arlalinnit saqqummiunneqarsimagaluartoq. Tamanna ajornartorsiutaavoq. Minnerunngitsumik Naalackersuisut – namminneq oqarnertik malillugu - pisassarisat annikinnerat eqqumaffigimmassuk nungusaataanngitsumillu aalisartoqarnissaanut peqataaqataanissartik kissaatigimmassuk.

Siunnersuut una aqutsiviup suliniutaanut allanut naleqqutinngitsoq – aammalu sinerissamut qanittumi aalisarnerup annertussusiata annikillisarnissaanut siunnersuut ilumut iluaqutaassanersoq aamma qularnartoq ataatsimiititaliaq naliliivoq. Taamaalilluni siunnersuutikkut periuseq atuuttoq ingerlateqqinneqaannarpoq, taamaattumillu siunnersuutip akuerineqarnera aalisarnerup katitigaanerata annertunerusumik allanngorneranik kinguneqartussaasariaqanngikkaluarluni. Aammattaaq pisuussutit – periutsit apeqqutaatinnagit – pitsaanngitsup tungaanut ingerlajartuinnartut aammalu allaat nungukkiartorsimasut Naalackersuisoqarfik nammineq naliliivoq. Taamaalilluni aalisagaqassuttip ilorraap tungaanut saatinnissaanut siunnersuut immini

naammannavianngitsoq ilimanaateqarsinnaavoq.

Taamaalilluni siunnersuut akissutisiffiunani amerlanerusunik apeqquteqarnissamut tunngavissiiinnarpoq. Tamannalu – ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu – inatsisissamik piareersaernerup amigarsimaneranut atasutut pingaarnertut isigisariaqarpoq, tamannalu periutsimik atuuttumik annertuuliutaasariaqanngitsumik allassimasunnngortitsinerusussaagaluaq pisariaqanngikkaluamik pisariusumik siunnersuusiortoqarneranik kinguneqarpoq. Tassunga ilanngullugu tunngavilersuutunik paasiuminaatsunik – ilaatigullu imminut assortuuttunik – siunnersuut sooq tunngavilersortariaqarsimanersoq eqqumiiginarsinnaavoq, tassami ajornannginnerujussuarmik tunngavilersuoinissaq toqqarneqarsimasinnaagaluarmat. Aammattaaq nalinginnaasumik nassuiaatini tusarniaanermut akissutunik samminninnermi pimoorussinnginneq eqqumiiginarsinnaavoq, tassami siunnersuut nalorninartunik imaqartoq kingusinnerpaamik tusarniaanermut killigitinneqartumut atatillugu Naalakkersuisoqarfimmit eqqumaffigineqalersimasariaqaraluarmat, taamaattumilu siunnersuutip eqaannerusumik suliarineqarnissaata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu Naalakkersuisoqarfik nammineq iliuseqarnissaminut soqutiginnissimasariaqaraluarluni.

Taamaalilluni siunnersuut ataatsimiititaliamit ataatsimut isigalugu nangaassuteqarfigineqarmat tupaallaatissaanngilaq. Taamaattumillu siunnersuutip maanna ilusimisut iluseqartup akuerineqarnissaa ataatsimiititaliamit inassutigineqarsinnaanngilaq.

Tassunga atatillugu siunnersuutip Inatsisartut ataatsimiittarfianni pingajussaaneerneqarnissaa sioqqullugu siunnersuummut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. Allannguutissatut siunnersuummi makku allassimasariaqarput:

- siunnersuut siunissamut isigisumik atorineqassasoq, taamaalillunilu inuit piffissami inatsisip akuerineqarnerani inuussutissarsiuutigalugu aalisarnissamut akuersissummik pissarsereersimasut mattunnissaannut siunnersuut atorineqassanani.
- Siunnersuut sinerissamut qanittumi aalisarnerup maleruagassiorneqarneranut taamaallaat atorineqassasoq.
- immikkut ittumik akuersissuteqarnissamut periarfissaqassasoq, taamaalilluni inuit aalisarnerminnik (assersuutigalugu umiuneq, napparsimaneq, ilinniarneq tunitsivissaqannginnerluunniit pissutigalugit) unitsitsisimagaluartut inuussutissarsiummik ingerlatseqqilernissaminut periarfissinneqassallutik.

Allannguutissatut siunnersuummik taamaattumik saqqummiussisoqareernerani siunnersuummut inassuteqaatimi isumaliutigeqqinnissaanut ataatsimiititaliaq piareersimavoq.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqarluni kaammattuutigaa siunnersuut aappassaaneerneqarnermi kingorna ataatsimiititaliamut utertinneqarluni nassiunneqassasoq, taamaalilluni ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunik oqaloqateqarsinnaaqullugu aammalu pingajussaaneerinissaq sioqqullugu ilassutitut isumaliutissiissuteqarsinnaaqullugu. Ilassutitut isumaliutissiissutip imarissavaa ataatsimiititaliap siunnersuummut inaarutaasunik isummernera.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip akuerineqarnera aningaasaqarnikkut kinguneqassanngitsoq siunnersuummut nalinginnaasunik nassuiaatini oqaatigineqarpoq. Tunngavissatut pigineqartut tunngavigalugit ataatsimiititaliaq allatut naliliinissaminut tunngavissaqarsorinngilaq. Taamaalilluni Naalakkersuisut apeqqut tamanna sukumiisunik misissorsimassagaat aammalu aningaasaqarnikkut malitsigisanik kinguneqannginnissaa ataatsimiititaliamit tutsuigineqarpoq. Siunnersuut naatsorsuutiginnisamik pisortat karsiisa annertunerusunik aningaasartuuteqarnerannik kinguneqassagalarpat aningaasartuutit taakku aningaasaliissutaareersut iluini akilerneqartariaqassapput, taamaattoqassappallu suliniutinik allanik tunulliussisoqartariaqassalluni.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut maanna ilusimisut iluseqartoq **itigartinneqassasoq ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassutigaa** – aammalu immikkoortup pingajussaaneerneqarnissaa sioqqullugu najoqqutarisassiat siuliani taaneqartut tunngavigalugit **allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussinissaat inassutigalugu**.

Aammattaq **siunnersuut** aappassaaneerneqarnermi kingorna **ataatsimiititaliamit suliarineqartussanngorlugu innersuuteqqinneqassasoq ataatsimiititaliamit inassutigineqarpoq**.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissumilu oqaatigineqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa .

Nikolaj Jeremiassen,
Siulittaasoq

Michael Rosing,
Siulittaasup tullia

Suka K. Frederiksen

Siverth K Heilmann

Ane Hansen

Aqqaluaq B Egede

Hans Enoksen